

HORTOLÁNYI GYULA (1923—1975)

Megdöbbenve kaptuk a hírt, hogy régi kutató-társunk hosszú szenvedés után — 1975 végén — hirtelen elhunyt.

A legelső, barlangokat kutató bűvárok közé tartozott, akik hosszabb távon is bemerészkedtek a föld vízzel telt vénáiba.

Az 1950-es évek végén az MHS Budapesti Elnökségének Központi Könnyűbűvár Szakosztályában szervezte a Baradla-Alsó-, Gombaszögi-, Kossuth- és Tapolcai-Tavas-barlang vízalatti részeinek kutatását.

Később társulatunknál segített létrehozni a Tapolcai Munkacsoportot, melynek feladata az ország leghosszabb vízalatti barlangjának komplex feltárása volt. Sajnos családi körülményei miatt vissza kellett vonulnia az aktív kutatástól, de továbbra is értékes tanácsokkal látta el a hozzá forduló kutatókat, akik az ő nyomdokain járva komoly eredményekkel gazdagították a vízalatti barlangkutatás hazai és külföldi hírnevét.

Emlékének szeretettel adóznak kutatótársai és tanítványai.
Plózer István

A. G. CSIKISEV: A KARSZT FEJLŐDÉSÉNEK FÖLDRAJZI FELTÉTELEI

Makszimovics professzor adatai szerint a Szovjetunió felszínének mintegy 40%-át karsztosodó kőzetek építik fel, amelyeknek egy része nyílt karsztot alkot, nagyobb részük azonban fedett

helyzetű. Ezek a természeti adottságok is szükségessé teszik, hogy a szovjet geológusok és geográfusok kiemelt fontossággal tanulmányozzák a karsztosodás törvényszerűségeit. A Moszkvai Egyetem földrajzi tanszékén külön tantárgyként oktatják a „Karsztos tájak” témát.

A Moszkvai Egyetem geográfusgárdája — élükön a nemzetközi híru karsztmorfológussal, N. A. Gvozdgyeckij professzorral — számos értékes szakkönyvvel gazdagította a karsztológiai irodalmat. Az egyetemi karsztkutatók legújabb termése az a 114 oldalas könyvecske, amely 1975-ben látott napvilágot A. G. Csikisev tollából „A karszt fejlődésének földrajzi feltételei” címmel. A könyv kiállítását a megszokott egyszerűség jellemzi, árban pedig a világ legolcsóbb szakkönyvei közé tartozik: mindössze 77 kopejkába kerül.

Amint a könyv címe is elárulja, a szerző a karsztosodás folyamatát a különböző természeti tényezők egyedi és komplex elemzése útján vizsgálja. A karsztformáló tényezők között szerepel a földtani felépítés, a domborzat, az éghajlat, a víz, a talaj és a növényzet. A szerző bőven foglalkozik a karsztra ható antropogén tényezőkkel is. A tárgyalási mód szervesen beleilleszkedik a természeti földrajz, s ezen belül a geomorfológia modern felfogásába. A szerző összegezi a legújabb szovjet kutatások publikált anyagait, de többször idéz a magyar kutatók tanulmányaiból is (pl. a könyvben szerepel Jakucs L. számos megállapítása és ábrája).

A könyvet 12 oldal terjedelmű irodalomjegyzék zárja, amelyet a szovjet karsztkutatás kivonatos szakbibliográfiájának is tekinthetünk. Az összeállítás hasznos útbaigazítással szolgál mindazoknak, akik behatóbban meg akarnak ismerkedni a szovjet karsztkutatás elméleti és gyakorlati eredményeivel, vagy a Szovjetunió egyes karszterületeiről keresnek irodalmat.
Balázs D.

А.Г. Чикисев

ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ РАЗВИТИЯ КАРСТА

